

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 17. októbra 2012 v trestnej veci obvineného **T. K.** pre pokračovací trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len Tr. zák.), o dovolaní, ktoré podal obvinený T. K., zastúpený obhajkyňou JUDr. J. S., advokátkou v Novom Meste nad Váhom, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 2009, sp. zn. 2To 78/2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného T. K. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 18. apríla 2008, sp. zn. 1T 75/2008, bol obvinený T. K. uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu sprenevery podľa § 248 ods.1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

ako pracovník S., mestskej pobočky v T., vo filiálke P., dňa 30. júna 2002 a v pobočke N. v období od 9. apríla 2002 do 22. septembra 2003, napriek podpísanej dohode o hmotnej zodpovednosti, v úmysle získať peniaze, sfaľšoval zúčtovacie doklady, na základe ktorých vybral z účtov klientov banky peňažné prostriedky, ktoré použil pre svoju potrebu, čím S. spôsobil škodu vo výške 2 690 015,80 Sk.

Bol mu za to uložený podľa § 248 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 35 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a 5 (päť) mesiacov, pre výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 3 Tr. zák. okresný súd zároveň zrušil výrok o treste odňatia slobody a trest zákazu činnosti uložený obvinenému K. rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 18. októbra 2006, sp. zn. 1T 121/2006, právoplatný 18. októbra 2006, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 49 ods. 1 a § 50 ods. 1 Tr. zák. okresný súd obvinenému uložil trest zákazu každej činnosti, ktorá je spojená s uzatvorením dohody o hmotnej zodpovednosti v trvaní 5 (päť) rokov.

Zároveň obvinenému bola podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len Tr. por.) uložená povinnosť nahradiť škodu S., vo výške 2 690 015, 80 Sk.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu ihneď po jeho vyhlásení podal obvinený odvolanie, čo do výroku o treste, ktoré neskôr písomne odôvodnil. Na základe odvolania obvineného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. marca 2009, sp. zn. 2To 78/2008, rozhodol tak, že podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného T. K. ako nedôvodné zamietol.

Na základe žiadosti obvineného T. K. o ustanovenie obhajcu za účelom podania dovolania (č.l. 426) mu bola opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 25. januára 2011 (č.l. 427) ustanovená obhajkyňa JUDr. J. S., ktorá v mene obvineného T. K. podala proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 2009, sp. zn. 2To 78/2008, dovolanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Trestného poriadku, teda že v konaní pred Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom bolo obvinenému zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody s použitím asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2 Tr. zák., pričom vytýkané pochybenie nebolo napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 2To 78/2008, v dôsledku čoho bol uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 2009, sp. zn. 2To 78/2008, porušený zákon v ustanovení § 256 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 35 ods. 2 až ods. 4 Tr. zák., § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., a to v neprospech obvineného.

Vo vzťahu k porušeniu práva na obhajobu obvinený namietal v dovolaní, že jemu ustanovený obhajca nevykonával obhajobu riadne a v súlade s Trestným poriadkom, pričom nebol ochotný s obvineným prekonzultovať dôvody jeho odvolania. V čase, keď sa obvinený nachádzal vo väzbe, obhajca, napriek jeho žiadostiam nezabezpečil dôkazný materiál, o ktorý ho obvinený žiadal. Ďalej obvinený namietal, že nemal možnosť sa vyjadriť k podstate konania, k výške škody ako aj k dokonaniu trestného činu, ktorý mu bol kladený za vinu, čo malo v konečnom dôsledku za následok nesprávne zistenie a objasnenie veci a následne i nesprávne právne posúdenie. Namietal tiež, že o zmenu obhajcu obvinený žiadal tak písomne ako aj ústne priamo v odvolacom konaní, avšak odvolací súd sa s ním tvrdenými skutočnosťami nezaoberal a ustanovenie obhajcu nezrušil, čo obvinený považoval za nerešpektovanie jeho práva na obhajobu, čím došlo k výraznému zásahu do jeho ústavných práv.

Vo vzťahu k uloženiu trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa a k nesprávnemu použitiu hmotnoprávneho ustanovenia obvinený vo svojom dovolaní namietal, že krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v časti výroku o treste aj napriek tomu, že v čase, keď odvolací súd rozhodoval o odvolaní obvineného, došlo k zákonnému osvedčeniu sa obvineného v inej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1T 121/2006, pričom krajský súd mal skúmať otázku osvedčenia sa obvineného pred tým, ako rozhodol o uložení súhrnného trestu, nakoľko týmto postupom došlo u obvineného k uloženiu trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa za súčasného použitia nesprávneho hmotnoprávneho ustanovenia. Ďalej obvinený namietal, že súd nesprávne posúdil otázku dokonania pokračovacieho trestného činu sprenevery a použitia asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. Podľa jeho názoru sa súd nezaoberal skutočnosťou, že posledný čiastkový útok, ktorý bol posudzovaný ako ukončenie jeho trestnej činnosti, a to výber sumy 401 232 Sk 22. septembra 2003, bol v skutočnosti úplne iným skutkom od ostatných predchádzajúcich výberov. Poukázal v tejto súvislosti na zabezpečený dôkazný materiál, z ktorého vyplýva, že obvinený síce vybral dňa 22. septembra 2009 z vkladnej knižky na meno M. V. sumu 401 232 Sk, ale túto čiastku hneď vložil na inú vkladnú knižku, a to na meno A. V. O túto sumu sa on nikdy neobohatil, táto nikdy neopustila peňažný ústav poškodeného a v skutočnosti škoda v tejto výške ani nemohla byť poškodenej spoločnosti spôsobená. Ako obvinený ďalej uviedol, túto finančnú operáciu vykonal v úmysle zakryť stav finančných prostriedkov vzhľadom k tomu, že už došlo k odhaleniu jeho trestnej činnosti.

Na záver obvinený uviedol, že pozornosti súdov oboch stupňov unikli podstatné skutočnosti týkajúce sa rozsahu spôsobenej škody a následnej povinnosti obvineného na jej náhradu. Obvinený namietal, že z rozsudku, ako aj zo spisového materiálu nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru o výške škody v sume 2 690 015,80 Sk. Poukázal tiež na skutočnosť, že poškodená spoločnosť si nárokovala škodu navýšenú o tzv. sankcie za nedodržanie výberu peňazí vo výpovednej lehote, hoci o túto čiastku sa obvinený nikdy neobohatil a táto suma poškodenej spoločnosti priamo ako škoda spôsobená nebola.

Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku

- vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 19. marca 2009, sp. zn. 2To 78/2008, bol porušený zákon v ustanovení § 256 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo, a to v neprospech obvineného,

- zrušil podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T 75/2008, vo výroku o treste, vine a povinnosti na náhradu škody,

- prikázal podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor v Novom Meste nad Váhom vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného T. K. uviedol, že jeho právo na obhajobu porušené nebolo, tento bol zastúpený obhajcom, ktorý mu bol z dôvodov povinnej obhajoby ustanovený, obvinený do konania verejného zasadnutia nikdy nenamietal údajne nekvalifikovaný spôsob vedenia obhajoby jeho obhajcom, tieto jeho námietky týkajúce sa vedenia obhajoby neobsahuje ani jeho písomné odvolanie. Podľa názoru prokurátora sa táto námietka obvineného javí ako vykonštruovaná a nepravdivá.

Vo vzťahu k nezákonnému trestu prokurátor uviedol, že obvinený pri počítaní konca skúšobnej doby urobil chybu v počítaní a napriek správne algoritmu dospel k nesprávne záveru, a preto je aj táto dovolacia námietka nedôvodná, pretože obvinený v čase rozhodovania o jeho odvolaní nebol osvedčený zo zákona, ako sa nesprávne domnieval, a preto mu musel byť uložený súhrnný trest odňatia slobody s použitím asperačnej zásady.

K nesprávnemu posúdeniu právnej kvalifikácie činu prokurátor uviedol, že dovolacie dôvody prezentované obhajobou v tomto bode, napriek ich označeniu nepochybne nespočívajú v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, resp. v nesprávnej aplikácii hmotnoprávneho predpisu, ale v hodnotení skutkového stavu zisteného okresným a krajským súdom v otázke zavinenia, motívu a následného účinku trestného činu, teda škody. Ako ďalej uviedol, v rozsahu takéhoto typu námietok obvineného nie sú podľa konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Na základe vyššie uvedeného preto navrhol dovolanie obvineného T. K. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť, pretože dôvody dovolania nie sú preukázané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), za splnenia ustanovenia § 373 Trestného poriadku, v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 567j ods. 6 Trestného poriadku), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolanie umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávnych a hmotnoprávnych ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 567j ods. 7 Trestného poriadku.

V zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

K dovolacej námietke obvineného, že v jeho prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku) tým, že jemu

ustanovený obhajca nevykonával obhajobu riadne a v súlade s Trestným poriadkom najvyšší súd konštatuje, že toto tvrdenie, nie je dôvodné. Obvinenému bol ihneď po vznesení obvinenia ustanovený obhajca (č.l. 4), ktorý sa riadne zúčastňoval jednotlivých úkonov v prípravnom konaní (výsluch obvineného, výsluchu svedkov, preštudovanie vyšetrovacieho spisu) a tento bol prítomný aj na hlavnom pojednávaní 18. apríla 2008, na ktorom súd rozhodol o vine obvineného a rovnako bol prítomný aj na verejnom zasadnutí v odvolacom konaní. Na hlavnom pojednávaní obvinený využil právo nevypovedať, na základe čoho bola prečítaná jeho výpoveď z prípravného konania, kde sa obvinený aj v prítomnosti svojho obhajcu, po zákonom poučení a oznámení skutku, ktorý sa mu kladie za vinu a jeho právnej kvalifikácii, k skutku priznal. Počas celého prípravného konania, a tiež v konaní pred súdom prvého stupňa obvinený o zmenu obhajcu nežiadal a túto námietku neobsahuje ani jeho odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu.

V zmysle konštantnej judikatúry najvyššieho súdu tento dovolací dôvod predpokladá nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len tie prípady, kedy toto právo obvineného bolo porušené zásadným spôsobom. Spravidla pôjde o prípady kedy obvinený nebol v trestnom konaní zastúpený obhajcom, napriek tomu, že išlo o niektorý z prípadov povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Spôsob obhajoby obvineného jeho obhajcom je mimo rámec tohto dovolacieho dôvodu. Dovolací súd nie je oprávnený akýmkoľvek spôsobom hodnotiť kvalitu poskytovaných právnych služieb, ani nemôže v tomto smere do výkonu obhajoby zasahovať, pretože ide výlučne o vzťah medzi advokátom ako obhajcom na strane jednej a klientom ako obvineným na strane druhej, čo sa vzťahuje aj na prípady, keď je obvinenému obhajca ustanovený súdom. V prípade pripustenia názoru, že nedostatočný výkon obhajoby napĺňa dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, teda že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, by potom mohlo viesť k neprípustnému rozšíreniu tohto dôvodu dovolania o každý taký prípad, kedy obvinený sa domnieva, že jeho obhajca niečo zanedbal, alebo si neplnil svoje povinnosti, ktoré mu zákon ukladá či iné prípady.

K ďalšej námietke obvineného, že mu nemal byť uložený súhrnný trest, nakoľko v čase, kedy Krajský súd v Trenčíne rozhodoval o jeho odvolaní, sa obvinený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1T 121/2006, osvedčil zo zákona, je potrebné uviesť (na čo poukázal aj prokurátor vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného), že obvinený sa pri svojich výpočtoch dopracoval k nesprávnemu záveru.

Obvinený K. bol v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1T 121/2006, 18. októbra 2006 podmienenčne odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov so skúšobnou dobou na dva roky, a to podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. októbra 2006. Skúšobná doba obvinenému teda uplynula 18. októbra 2008.

V zmysle § 50 ods. 5 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie o tom, či sa obvinený osvedčil alebo nie bez toho, aby na tom mal obvinený vinu, má sa za to, že sa obvinený osvedčil. Z toho vyplýva, že jednoročná doba obvinenému v čase, kedy krajský súd rozhodoval o jeho odvolaní, ešte neuplynula, keďže táto sa končila až 18. októbra 2009, pričom krajský súd rozhodol o odvolaní obvineného dňa 19. marca 2009. Obvinený teda v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebol osvedčený zo zákona, a teda jeho námietka nie je dôvodná.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, ktorého naplnenie obvinený videl v tom, že súd v jeho prípade nesprávne aplikoval ustanovenie § 35 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. o asperačnej zásade, čo súviselo s otázkou dokonania pokračovacieho trestného činu sprenevery, najvyšší súd považoval za potrebné uviesť nasledovné:

Tento dôvod dovolania je daný iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Nie je možné s poukazom na tento dovolací dôvod domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku. S poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3/2011 predmetom tohto dovolacieho dôvodu môže byť potom len nesprávne právne posúdenie súdmi prvého a druhého stupňa ustáleného skutku v skutkovej vete napádaného rozhodnutia, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu, keďže táto predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, to znamená tak, ako sa prejavuje navonok v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia.

K tomu považoval najvyšší súd za potrebné poznamenať, že trestného činu sprenevery sa v zmysle § 248 ods. 1 Tr. zák. dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú. Tento trestný čin (v tomto prípade čiastkový útok pokračovacieho trestného činu z 22. septembra 2003) je dokonaný už momentom, kedy obvinený bez vedomia majiteľa vkladnej knižky z tejto vybral hotovosť (401 232 Sk), čím zároveň spôsobil aj škodu na cudzom majetku, pričom tieto finančné prostriedky mu boli ako zamestnancovi Slovenskej sporiteľne zverené. Týmto svojím konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery.

Prisvojenie si veci sa nerozumie jej získanie do vlastníctva, nakoľko trestným činom ani nemožno nadobudnúť vlastnícke právo. Podstatné je získanie možnosti neobmedzenej dispozície s vecou, pričom nie je rozhodujúce, ako následne páchatel' s prisvojenou vecou nakladá. O prisvojení si veci pôjde aj vtedy, keď páchatel' po dokonaní činu túto niekomu daruje, zahodí, predá alebo zničí. Správne potom postupoval prvostupňový súd, keď posúdil pokračujúcu trestnú činnosť obvineného za ukončenú 22. septembra 2003 a následne bol potom aj správny postup pri ukladaní trestu s aplikáciou asperačnej zásady, keďže tento postup mu umožňovalo ustanovenie § 299a ods. 3 Tr. zák.

K námietke týkajúcej sa výšky spôsobenej škody obvineným najvyšší súd poznamenáva, že aj v tomto prípade ide o namietanie nesprávnych skutkových zistení súdmi nižších stupňov, čo aj s poukazom na už vyššie uvedené nie je predmetom dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Záverom najvyšší súd ešte poznamenáva, že z priloženého spisového materiálu možno zistiť, že splnomocnenkyňa poškodenej spoločnosti pri svojom výsluchu v prípravnom konaní z 12. augusta 2004 (č.l. 9-14) uviedla ako celkovú výšku škody spôsobenej S. nedovolenými manipuláciami na predmetných vkladných knižkách obvineným sumu 2 690 015,80 Sk, avšak náhradu škody žiadala vo výške 2 669 394,34 Sk. Túto sumu potvrdila aj pri výsluchu 11. októbra 2004 (č.l. 20). Tento nedostatok však nemal vplyv na právnu kvalifikáciu zisteného skutku u obvineného a tento mohol nesprávne zistený skutkový stav namietat' len v konaní pred prvostupňovým a odvolacím súdom.

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 17. októbra 2012

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová